

teffab, men ogsaa, naar hun eller hendes senere Mand dør inden Forpagtningstidens Udløb, for den, til hvem Forpagtningen af nogen af disse i Genhold til Forordningen af 15de Juni 1792 § 11 og Lov af 25de Juli 1870 maatte være overdraget. Forpagtningen vil altsaa ogsaa efter hendes Død, naar den ikke er udløbet, kunne gaae over til Andre i Genhold til de Lovbestemmelser, som her ere nævnte. — Jeg skal for Diebliffet indskrænke mig til disse Bemærkninger og anbefale Forslagene under Nr. 2, 3 og 4. Som Ordfører maa jeg fraraade Forslaget under Nr. 1, da Udvalgets Fleertal ikke har kunnet tiltræde det; men for mit personlige Bedkommende skal jeg aldeles henstille til Thinget; hvorledes det vil betragte det.

Chr. Pedersen: Den Sag, som her foreligger til Behandling, er os bekendt fra ifjor. Den ærede Ordfører sluttede med at fraraade Endringsforslaget under Nr. 1; men jeg med mine Fættevener kan ikke Andet end tilraade, at man stemmer derfor. Da vi ifjor havde den samme Sag under Behandling, nemlig § 11 i Forordningen af 15de Juni 1792, stemte jeg ved den endelige Behandling for det da foreliggende Lovforslag, idet jeg udtalte det Ønske, at Regjeringen snarest muligt vilde gaae ind paa atter at tage Sagen under Forhandling og see at komme bort fra dette Forpagtningsvæsen. Som den ærede Ordfører har udviklet, blev Forpagtningen indført i et ganske andet Tiemed end det, som vi nu stille imod, som vi nu stræbe hen til at naae, nemlig Selveiendoms Indførelse. Vil man have Selveiendom indført, synes det mig ikke, at man kan forene dermed ogsaa at indføre Forpagtning. Vil man have Forpagtning indført, maa man noies med at sige, at man vil bort fra Fæstevæsenet; dertil kan Forpagtning føre, men til Selveiendoms Indførelse fører Forpagtning efter mit Begreb slet ikke; det fører tværtimod bort derfra. Jeg har derfor tilligemed flere andre Medlemmer atter optaget det gamle Endringsforslag om aldeles at hæve § 11 i Forordningen af 1792 saavel som Loven af 25de Juli d. A., hvilken tillader Forpagtning. Man seer, at Udvalget

har deelt sig, og at et Fleertal deraf er villig til at gaae ind paa denne Tanke med Hensyn til Fideicommisser, Stamhuse og Lehn; men jeg synes, vi maae gaae videre og ligeledes gjenneføre den for de frie Godseis Bedkommende. Man paastaar, at der ikke er synderligt Fæstevæsen paa de frie Godser. Jeg veed ikke, om der er noget eller lidet Fæste paa dem, men jeg veed kun saameget, at der er et Gods paa Volland, der, saavidt jeg huffer rigtigt, har 500 Tønder Hartkorn Fæstegods, der ikke staaer opført i Hof- og Statskalenderen under Lehn, Stamhuse og Fideicommisser, men hvor man sætter sig bestemt imod at sælge, medens man tværtimod gaaer ind paa at bortforpagte. Ganske vist skee disse Bortforpagtninger paa moderate og billige Billaar, og Forpagterne befindes sig vel under disse Forhold, men det er ikke for mit Bedkommende tilstrækkeligt til at gaae ind paa at modtage Forpagtningsloven. Jeg siger netop, at der ogsaa dert er noget Farligt, thi man kommer derved bort fra Fæstevæsenet og løfter Fæsterne ind paa en Bet, som fører bort fra Selveiendoms Indførelse. Der er indgaaet en Contract, som skal staae ved Magt i 50 Aar; denne Contract skal opfyldes og vil blive opfyldt, det vil sige, Bortforpagteren vil faae de Indtægter, som gjennem Contracten ere ham tilsikrede. Kan Forpagteren ikke opfylde disse Betingelser, saa hedder det vel i Loven, at han har Lov til at sælge sin Forpagtningsret, og en ny Forpagter kan tiltræde Forpagtningen; men naar de 50 Aar ere gaaede, er naturligtvis den største Deel af os borte; Meningerne kunne til den Tid have forandret sig meget, og man kan da maaskee begynde paa at faae indført, hvad man nu saa gjerne vil have, nemlig Frihed til at behandle Fæstegodset aldeles som Godseierens frie, uindskræbte Etendom. Dette paastaar jeg, at det ikke er, og derfor bør vi ikke komme ind paa det frie Contractsforhold, hvad dette Godsvæsen angaaer. Det maa og skal være bundet, men komme vi ind paa Forpagtning, glide vi ubemærket og ganske naturlig ind paa det aldeles frie Contractsforhold, der ganske vist er grundforffjelligt fra Fæsteforholdet. Jeg har derfor tilli-